

Förvandlande gemenskap

Hela tillvaron är en lovsång till Guds skaparglädje: ”Gud såg på allt som han hade gjort och se, det var mycket gott.” (1 Mos. 1:31) Ändå är hela tillvaron ett nödrop av smärta: ”Hela skapelsen suckar och vändas...” (Rom. 8:22). Allt som finns är präglad av denna dubbelhet, från vintergatorna till våra personliga relationer. Inget är som det borde vara, inte heller vi, våra önskningar, känslor, tankar, inget är som det var avsett att vara och som det kunde vara.

Men hela världshistorien och hela uppenbarelsehistorien handlar djupast sett om en enda sak, hur Gud griper in för att förvandla den gamla, skadade skapelsen till den nya, friska. Våra kroppar, tankar och känslor har alla sina skavanker, men de är ändå sådana att de kunde bli starka, friska och välgörande för andra att möta.

Det fanns för många år sedan en berömd läkare i Enköping, Dr Westerlund. Han var särskilt framstående när det gällde psykosomatiska åkommor, och varje konsultation avslutade han med att lägga handen på patientens axel, se honom i ögonen – och så sade han: ”Vi skall bli bra. Vi är redan bättre.” Han gestaltade på sitt plan det som är den himmelske Faderns vilja och väg för varje människa.

Vi börja med att tänka på vad varje människa och varje mänsklig gemenskap är skapad att vara. Det är detta som är mänsklig hälsa. Nyckeln finns i 1 Mos. 1:27: ”Gud skapade människan till sin avbild.” Det kan också översättas: ”Gud skapade människan genom sin avbild.” När vi inser det går tankarna till Johannes evangelium 1:3: ”Genom Honom – Sonen – har allt blivit till...” Det innebär att allt som finns är präglad av Guds Son, av hans sätt att vara och leva. Det gäller i synnerhet människan. Allt som är olikt Sonen i våra liv är sjukt, skadat och vrängt, som man säger på skånska. Guds Son är just Son, en i den heliga Treenigheten. Det innebär att vi är skapade att leva i en gemenskap som återspeglar Faderns, Sonens och Andens gemenskap med varandra i fullkomlig enighet och fullkomlig frihet. Isolering och splittring är lika främmande för Treenigheten som tvång och våld. Eftersom vi är skapade till att leva som Treenigheten är det en smärta för oss att leva i splittring, isolering, tvång och våld. Vi vantrivs med allt som inte liknar Treenighetens liv, och vi mår väl av all gemenskap, som närmar sig detta liv. Det gäller i alla sammanhang, alltifrån dagisgruppen och ungdomsförälskelsen till äldreboendet. Det är särskilt en sida av Treenighetens liv vi skall ge akt på. Det är stabiliteten. Faderns, Sonens och Andens gemenskap är evig. Ju mer mänsklig gemenskap blir stabil, långvarig och balanserad, dess mer liknar den det som vi är skapade till och mår väl av.

Det finns i Dostojevskijs roman Idioten en scen, där en kvinna uppför sig illa på en bjudning. Bokens huvudperson går fram till henne och säger: ”Att ni inte skäms, ni är ju inte sådan.” Det kan sägas om varje människa, som lever tvärtemot det sätt att leva, som hon är skapad till. Hon är ju inte sådan, hon gör våld på sig själv, hon förnedrar sig själv.

Treenighetens liv är stabilt och bestående, därför att det är genomströmmat av kärlek. Fadern älskar Sonen, Sonen älskar Fadern. Fadern och Sonen älskar Anden, och Anden älskar Fadern och Sonen. Kärleken är ett liv i ömsesidigt tjänande och utgivande. Fadern, Sonen och Anden lyfter fram varandra, bistår och upphöjer varandra. Fadern avslöjar för oss vad Treenighetens kärlek är genom att utge Sonen (1 Joh. 4:10). Det finns en oemotståndlig kraft i Sonens offer för oss. Henric Schartau har sagt: ”Jesus Kristus har med sitt offer på korset åt oss vunnit både syndernas förlåtelse och kraft att övervinna synden.”

Ett liv i Treenighetens gemenskap är det naturliga för oss människor. Alla andra sätt att leva tillsammans skaver och skadar. Det gäller kamratskapet i konfirmandgruppen eller soldatgruppen, sammanhållningen i slkten och församlingen, likaväl som tonårsförälskelsen och föräldrakärleken. Treenighetens liv tar olika gestalt. Föräldrar älskar sina barn på ett annat sätt än de nyförälskade ungdomarna, soldaternas kamratskap har andra former än relationen mellan farföräldrar och barnbarn. Men grundmönstret är detsamma, där det är friskt: Treenighetens liv.

Hur skall vi komma dit, till den friska, livsäkta gemenskapen där vi mognar till det Gud skapat oss att bli? Hela Bibeln handlar om detta enda: den gamla skapelsens förvandling till den nya. Förvandlingen går inte av egna krafter. Den innebär nämligen att Gud blir Herre över människor

som vill vara sin egen gud. Det finns hos alla människor en inbyggd aversion mot Gud, som hindrar mötet med Guds kärlek och den stora förvandlingen. Det är salighetshindren: 1. Föraktet för Guds ord. 2. Kärleken till synden. 3. Egenrättfärdigheten. Det är därför det går så lätt att skjuta upp bibelläsningen eller reta sig på förkunnaren istället för att ta emot det Guds Ord han faktiskt förmedlar. Det är därför den förbittrade kan njuta av att älta den bitterhet som plågar honom. Och sedan kan han säga: ”Nej, jag är inte alls bitter.”

Utän att vi anar det påverkas vi av Guds Ande, som omärkligt för oss själva bryter ner salighetshindren. Så kan ordet om Guds kärlek i Kristus nå fram till oss och börja förvandla oss. Det förvissar oss om vårt oändliga värde, att vi är skapade till ett liv långt utöver egoism, rädsla, vilshenhet och död. Det avslöjar vår vilsegång, vår motvilja mot Gud. Det uppenbarar för oss Guds ofattbara omsorg, så stor att Sonen blev människa för att vi skall bli Guds barn. Så förvandlas vi till det vi djupast sett är, till Guds likhet. Våra relationer förvandlas och får klang av Treenighetens liv. Hela Kyrkan är till för detta enda – den stora förvandlingen. Det är Guds avsikt med dop, nattvard, konfirmation, bikt, undervisning, kristen gemenskap. Den stora förvandlingen gör tonårsförälskelsen till något mycket mer än biologisk attraktion, den blir en gemenskap där vi vill vara ett för hela livet, vill stödja och lyfta upp varandra, där vi förstår varandra och får kraft att bära varandras skavanker med tålamod. Det är därför det livslånga äktenskapet mellan man och kvinna ingås med högtidliga löften och innesluts i förböner och välsignelser. Den biologiska attraktionen är alltså inte något att tränga undan, den är en del av Guds skapelse och hans plan, men som allt annat skapat är den skadad, ibland till och med ”vrängd”. Den behöver Guds inverkan för att vändas rätt, den behöver en utstakad väg med tydliga gränser för kunna bli vad den var och kan bli – en välsignelse.

Rättvändningen av skapelsen – också av de mänskliga relationerna – är en kampfylld och smärtfylld process, som håller på hela tiden. Gud leder den. Jesus är Herren, och det blir som han vill. Men han sätter oss på prov. Han vill se vilka som låter sig förvandlas och hur mycket. När han ser att rätta tiden är inne, träder han in i tiden igen och fullbordar det som återstår. Då är allt färdigt.